

Motion till riksdagen 2010/11:So426

av **Gustav Fridolin m.fl. (MP)**

Politik mot hemlöshet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en politik mot hemlöshet baserat på metodiken ”Bostad först”.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en aktiv bostadspolitik för att motverka hemlöshet och bostadsbrist.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstifta mot vräkningar av barnfamiljer.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en lagstiftning som ger kommunerna ansvaret att erbjuda alla som lever i hemlöshet en fast bostad.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en stiftelse utifrån Y-stiftelsen i Finland som modell.

¹ Yrkande 2 hänvisat till CU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Det finns ingen typisk hemlös, inga egenskaper som gör en person lämplig för hemlöshet. Bilden av hemlösa som skäggiga gubbar stämmer inte. Det är stora skillnader mellan personerna, deras bakgrund och deras olika situationer. Hemlösheten beskriver inte en person utan den situation som en person befinner sig i.

I den senaste nationella räkningen befann sig 17 800 personer i Sverige i hemlöshet. Det var en ökning med 3 000 personer på fem år. Tydligast ökar andelen ungdomar, kvinnor och utrikes födda. 2007 redovisade Stockholms härbärgen att antalet hemlösa besökare i 20-årsåldern har fördubblats på tre år.

Bland kvinnorna är det en betydligt högre andel som lider av psykisk ohälsa än bland männen. De utrikesfödda är inte sällan män som kommer till Sverige från krigsdrabbade länder. De bär med sig svåra upplevelser och fysiska eller psykiska funktionshinder. Unga vuxna söker sig i allt större utsträckning till härbärgen. Drognissbruk och kriminalitet bidrar till deras tidiga utslagning. Var tredje person i hemlöshet är förälder till barn under 18 år.

Precis som det inte finns en orsak till att personer blir och förblir hemlösa så finns det inte heller en enkel lösning. Vi vet att en kraftsamling kan skapa en rejäl förändring i rådande status quo. På det stora hela är det inte mer pengar eller nya projekt som behövs. Förändringen förutsätter en helt ny inriktning och en starkare organisation.

För det första: Alla ska garanteras ett eget tryggt boende. Likt mat, kläder och utbildning är bostad en grundläggande mänsklig rättighet som Sverige som stat förbundit sig att garantera sina medborgare.

Aktuell forskning vid Socialhögskolan i Lund lyfter fram metodiken ”Bostad först”. Utgångspunkten är att hemlösheten främst är ett bostadsproblem, och att en egen bostad är en förutsättning för att ytterligare problem ska kunna åtgärdas.

Stöd- och vårdinsatserna ska ske utifrån individens behov med bostaden som utgångspunkt. Det är ett feltänk att tro att människor behöver ”motivation” för att lämna hemlöshet. Det finns inga hemlösa som är motiverade att fortsätta vara utan boende. Först med ett eget tryggt boende, har man makten att ta tag i andra sociala problem eller destruktiva mönster. Det behövs inga utvärderingar för att förstå att en person i hemlöshet, liksom alla, mår bättre av ett eget tryggt boende.

För det andra: Det behövs ökad byggtakt och en social bostadspolitik. I grunden handlar hemlösheten om tillgången på bostäder. En social bostadspolitik innebär att fler områden får blandade boende- och upplåtelseformer, att bostadsbolagen tar del i det sociala ansvaret och att barnfamiljer aldrig kan vräkas till hemlöshet.

Färska siffror från Kronofogdemyndigheten visar att antalet vräkningar inte minskar, vilket understryker behovet av en lagstiftning som motverkar vräkningar av barnfamiljer.

Fel! Okänt namn på

För det tredje: Vi gröna tror inte på särlösningar där före detta hemlösa bor i särskilda hus eller områden. Det kräver att före detta hemlösa ska välkomnas som grannar av oss alla. Det kan säkert provocera någon. För oss är det mer provocerande att det finns hemlöshet i vårt samhälle.

Staten ska ta ett tydligare ansvar. Det är hög tid att de åtaganden som finns i de mänskliga rättigheterna och regeringsformen omsätts till en konkret lagstiftning och en myndighetsutövning som garanterar allas rätt till en bostad.

Kommunerna måste erbjuda alla som lever i hemlöshet en fast bostad. Denna typ av lagstiftning finns i bland annat Skottland där den fungerar väl.

För att stötta kommunerna att klara bostadsförsörjningen kan en ny stiftelse bildas. Genom att köpa spridda lägenheter och delar av hus skulle stiftelsen kunna säkra det antal lägenheter som kommunerna på egen hand inte klarar av att ta fram. Lägenheterna hyrs ut till dem som på egen hand inte kommer in på bostadsmarknaden.

En förebild är Y-stiftelsen i Finland som i dag har mer än 5 000 lägenheter i över 50 kommuner i Finland.

Stockholm den 25 oktober 2010

Gustav Fridolin (MP)

Jan Lindholm (MP)

Magnus Ehrencrona (MP)